

Samlenotat

Dato
22. maj 2018

Rådsmøde (energi) den 11. juni 2018

Dagsorden	Side
1. Forordningsforslag om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (ACER)	2
- <i>Generel indstilling</i>	

1. Forordningsforslag om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder

KOM(2016) 863

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag til en omarbejdning af forordningen om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder. Forslaget er fremsat som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean energy for all Europeans".

Formålet med forslaget er at tilpasse den regulatoriske ramme for el-markedet med henblik på at fremme et velfungerende indre marked for elektricitet. Ændringsforslagene vil ifølge Kommissionen forenkle og centralisere regionale og europæiske beslutningsprocedurer blandt de nationale energiregulerende myndigheder (Energi-tilsynet i Danmark), herunder styrke Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) beføjelser. Derudover tildeles ACER delvis tilsynskompetence med regionale driftscentre (ROCs), som foreslås etableret med det supplerende forordningsforslag om det indre marked for elektricitet. Forslaget vurderes ikke at ville have væsentlige økonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at et velfungerende indre marked for elektricitet er af afgørende betydning for den europæiske økonomi og for at sikre en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi. I den forbindelse er regeringen enig i, at der er behov for klare regler for grænseoverskridende handel, samt at reglerne håndhæves.

Forslaget er sat på dagsordenen for energirådsmødet den 11. juni 2018 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 863 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (ACER). Forslaget er fremsat som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean energy for all Europeans". Forslaget er en omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogversion den 16. januar 2017.

Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) blev oprettet i 2011 med det formål at bistå nationale energireguleringsmyndigheder ift. håndtering af grænseoverskridende problemstillinger på el-markedet. ACER har i dag primært mulighed for at håndtere grænseoverskridende problemstillinger via juridisk ikke-bindende henstillinger og udtalelser og har i dag kun begrænsede beslutningsbeføjelser.

Forslaget har baggrund i Kommissionens vurdering af, at det indre marked for elektricitet bør forstærkes ved at øge ACER's beføjelser og uafhængighed, hvorved ACER i højere grad får mulighed for at udføre sin tilsynsfunktion på europæisk niveau og overvåge udviklingen af det indre marked. Et stærkere agentur skal således bidrage til at overvåge samt løse grænseoverskridende problemstillinger, hvilket vurderes nødvendigt for at skabe et vedfangerende indre marked for handel med el.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det bulgarske formandskab har sat forslaget på dagsordenen for energirådsmødet den 11. juni 2018 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Forslagets overordnede formål er at tilpasse den regulatoriske ramme for el-markedet med henblik på at sikre et velfungerende grænseoverskridende marked. Forslaget giver i den forbindelse ACER øgede kompetencer til at sikre den nødvendige koordination mellem nationale energiregulerende myndigheder.

Det væsentligste indhold af forordningsforslaget er:

- i. ACER får direkte kompetence til at godkende vilkår, betingelser og metoder, der er udarbejdet i medfør af netværksregler og guidelines¹. I dag skal disse vilkår, betingelser og metoder godkendes af alle nationale energiregulerende myndigheder i Unionen eller i en bestemt region.
- ii. Afstemningsproceduren for de nationale energiregulerende myndigheder i ACER's Board of Regulators² (BoR) ændres. Afgørelser skal kunne træffes med simpelt flertal i stedet for to tredjedels flertal, som der kræves i dag.
- iii. ACER får kompetence til at udarbejde henstillinger og udtalelser på eget initiativ. ACER kan i dag kun udarbejde henstillinger og anbefalinger, der på forhånd er vedtaget i ACERs arbejdsprogram eller på baggrund af opfordringer fra Kommissionen.
- iv. ACER får valgfrihed ift. at udføre bestemte opgaver, såsom ikke-bindende udtalelser om ENTSO-E³s årlige arbejdsprogram og ENTSO-Es tiårs netudviklingsplan, således at ACER i højere grad kan prioritere ressourcer.

¹ Netværksregler og guidelines er bindende markeds- og tekniske regler, som har til formål at sikre operationalitet på tværs af landegrænser.

² BoR består af repræsentanter fra de enkelte nationale energiregulerende myndigheder.

³ Den europæiske sammenslutning af transmissionsselskaber "European Network of Transmission System Operators for Electricity"

- v. ACER får tilsynskompetence over regionale driftscentre (ROCs), der skal koordinere drift af el-systemerne på tværs af landegrænser, jf. forslag til forordning om det indre marked for elektricitet (KOM(2016) 861).
- vi. ACER får tilsynskompetence over elektricitetsmarkedsoperatører⁴, som blev udpeget som følge af forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294 medlovgiver.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) har vedtaget sin betænkning den 26. februar 2018. Europa-Parlamentet støtter generelt Kommissionens forslag og den overordnede hensigt om at tildele agenturet en stærkere rolle i udformningen og håndhævelse af europæiske regler for det indre marked for energi. Europa-Parlamentet har forskellige ændringsforslag til Kommissionens udspil og foreslår bl.a. en ændret procedure for godkendelse af regionale vilkår, betingelser og metoder, der er udarbejdet i medfør af netværksregler og guidelines. Derudover foreslår Europa-Parlamentet, at ACER's ressourcer skal styrkes gennem introduktion af gebyrer for nogle af ACER's aktiviteter såsom markedsovervågning.

5. Nærhedsprincippet

Forordningen har hjemmel i artikel 194 i TEUF, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde for at sikre energimarkedets funktion, forsyningsikkerheden i Energiunionen og fremme sammenkobling af energiinfrastruktur.

Det er Kommissionens vurdering, at den stigende sammenkobling af el-markeder i Europa forudsætter tættere koordinering mellem nationale aktører samt regionalt/overnationalt regulatorisk tilsyn. Kommissionen anfører, at de foreslåede ændringer er nødvendige for at opnå et integreret el-marked i EU, hvilket ikke kan opnås effektivt på nationalt niveau.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vurderes ikke at berøre dansk lovgivning

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

⁴ Elektricitetsmarkedsoperatører er en aktør (typisk en el-børs), der af den kompetente myndighed er blevet udpeget til at udføre opgaver i forbindelse med den fælles day ahead- og intradaykobling. I Danmark har Energitilsynet udpeget el-børsen Nord Pool som elektricitetsmarkedsoperatører.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vil alene have økonomiske konsekvenser i form af indvirkningen på EU's budget. Forslaget medfører en udgift på EU's budget på 280.000 euro i 2019 og 1.04 mio. euro i 2020. Idet Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter svarer dette til en statslig udgift på knap 42.000 DKK i 2019 og 155.000 DKK i 2020.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ifølge Kommissionen har forslaget til formål gennem et stærkere ACER at fjerne handelsbarrierer i det europæiske el-system og føre til en hurtigere harmonisering og åbning af de nationale og regionale el-markeder.

I Kommissionens konsekvensanalyse fra 30. november 2016 blev den økonomiske gevinst på tværs af EU ved revidering af markedsdesign, estimeret til at være 9,5 mia. euro frem til 2030. Et stærkt, kompetent og velfungerende ACER skal ses som en del af denne markedsdesign, som bidrager til et velfungerende marked og håndhævelse af regler og dermed bidrager til de samlede gevinster.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Energi, Det Økologiske Råd og WWF Verdensnaturfonden.

Dansk Energi er enig i Kommissionens forslag om, at ACER i højere grad selv skal kunne tage initiativ til anbefalinger, og at ACER's tilsyn med de foreslåede regionale driftscentre (ROCs) er et skridt i den rigtige retning. Dansk Energi finder, at en markant regulatorisk stemme på tværs af grænser mellem medlemsstaterne er en forudsætning for et velfungerede indre marked.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter generelt flere kompetencer og ressourcer til ACER. DØR finder, at ACER bør styrkes i kompetence til at arbejde med en gradvis fjernelse af de hindringer for et frit fælles europæisk energimarked, som skyldes manglende udbygning af nødvendige transmissionsforbindelser internt i især EU's større medlemslande.

WWF Verdensnaturfonden støtter DØR's bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet på arbejdsgruppemøder siden sommeren 2017. Det forventes på den baggrund, at en større gruppe lande vil støtte en tilpasning af den

eksisterende institutionelle ramme for ACER, herunder ved at give flere kompetencer til ACER. Denne gruppe lande finder, at en styrkelse af ACER vil sikre bedre og mere uafhængig håndhævelse af de regler, der allerede gælder, men som ikke altid efterleves fuldt ud af alle medlemsstater. Andre lande har udtrykt sig mere kritisk over for at give flere beføjelser til ACER. Dette skyldes, at sidstnævnte gruppering finder, at politiske beslutninger om f.eks. markedsmæssige tiltag med en styrkelse af ACER bliver rykket ud af den politiske indflydelse, og at de pågældende lande i dag har relativ større indflydelse i f.eks. europæiske godkendelsesprocesser, end de vil have i ACER.

Et flertal af lande har kritiseret forslaget ændring i forhold til stemmeregler for beslutningstagning fra to tredjedels flertal til simpelt flertal. Kommissionen har argumenteret for, at ændringen af stemmereglerne bringer ACER-forordningen i overensstemmelse med den fælles erklæring og en fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer, som Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen vedtog i juni 2012. Der er dog bred opbakning til at ændre stemmereglerne tilbage til to tredjedels flertal.

Et flertal af medlemslandene er kritiske over for at bemyndige ACER til direkte at godkende vilkår, betingelser og metoder, der er udarbejdet i medfør af netreglerne og guidelines, og som vedrører alle medlemsstaterne. Endvidere er flere medlemslande bekymret overfor ændringen, der som udgangspunkt giver ACER kompetence i regionale beslutninger. Forhandlingerne tyder på, at der i Rådet er opbakning til, at det som udgangspunkt skal være de nationale regulatorer i regionen, der skal tage en fælles beslutning, og beslutningen kun træffes i ACER-regi, hvis man ikke opnår enighed i regionen.

Der foregår fortsat diskussioner omkring ACER's kompetencer og muligheder for at få tilført eventuelle nye kompetencer til at mægle i grænseoverskridende uenigheder mellem to eller flere medlemsstater. En gruppe medlemslande arbejder for at få begrænset muligheden for at tilføje ACER nye kompetencer gennem nye netregler og guidelines. Disse lande ønsker i stedet, at EU-regler herom skal vedtages gennem almindelig lovprocedure. Et stort antal medlemslande, inkl. Danmark, støtter ikke dette forslag og arbejder for en fleksibel tilgang, som kan tilføje ACER nye opgaver og kompetencer efter behov.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag om en omarbejdning af forordning om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder velkommen og er positiv over for formålet om at forbedre den regulatoriske ramme for et mere grænseoverskridende marked for handel med el.

Regeringen støtter et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne og at sikre en omkostningseffektiv integration af vedvarende energi og energiforsynings-sikkerhed i Danmark og i Europa. En forbedret regulatorisk ramme forventes at bidrage til udviklingen af det indre marked for el-handel. Regeringen er derfor posi-

tiv over for øgede kompetencer til ACER, bl.a. med henblik på at sikre en stærkere håndhævelse af fælles EU-regler.

Regeringen støtter op om en ensretning af stemmereglerne i ACER med den fælles erklæring og en fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer, som Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen vedtog i juni 2012, dvs. et absolut flertal for beslutninger i ACER's repræsentantskab.

Regeringen støtter, at ACER bemyndiges direkte til at godkende vilkår, betingelser og metoder, der er udarbejdet i medfør af netreglerne og guidelines. Regeringen ser omarbejdningen som en strømlining af allerede eksisterende praksis og regler, hvor nationale regulatorer løbende koordinerer deres beslutninger i ACER-regi, og beslutningen træffes af ACER, hvis ikke alle nationale regulatorer kan blive enig.

Regeringen støtter endvidere, at regionale beslutninger overføres til ACER med mulighed for, at et regionalt underudvalg bestående af de berørte medlemmer oprettes. Det anses som positivt, at ACER kan vurdere, om regionale beslutninger har en væsentlig indvirkning på det indre marked og andre medlemsstater end den pågældende region, eller om den primært har regional relevans. Ved en tættere sammenkobling af både elektricitetsmarkederne og de fysiske el-transmissionsnet i Europa vil regionale beslutninger i højere grad have en reel effekt på flere medlemsstater. Regeringen ser det som et rigtigt skridt at sikre fælles indflydelse på beslutninger, som har relevans for store dele af EU eller for hele EU.

Endelig lægger regeringen vægt på, at ACER beholder den brede kompetence til at træffe beslutninger i sager med grænseoverskridende karakter, herunder i tilfælde, hvor de nationale regulatorer samstemmigt efterspørger ACER's involvering, eller hvor de nationale regulatorer ikke kan blive enige. Det indre marked for elektricitet er i en løbende og hurtig udvikling. Det kan ikke forudses, hvilke specifikke sager og spørgsmål der kan opstå i fremtiden, og som vil være relevant for ACER at træffe beslutninger om. Derfor er det vigtigt at sikre en hjemmel, der er bred nok defineret, for at sikre en fremmedrettet kompetent agentur.

Fsva. de budgetmæssige implikationer af forslaget lægger regeringen vægt på, at yderligere ressourcer til europæiske agenturer finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 1. december 2017 til forhandlingsoplæg.